

če je bilo skorajda povsod mogoče (čeprav ponekod z velikimi težavami) organizirati posebne ženske organizacije, klube in zveze, je bilo posebno delovanje Albanc na Kosovu videno kot "frontalni napad na patriarhalni red"; svojo dejavnost (opismenjevanje žensk s strani žensk) so morale zato prikazovati kot prizadevanje za napredovanje celotne nacije, kot ugotavlja Julie Mertus.

Gender and Politics in the Western Balkans prinaša večplasten prikaz spolnih razmerij v tem delu sveta, še posebej razmerja spol - nacija - država - Drugi. S tega vidika je predvsem za bralce zunaj naših meja dragocen prispevek k razumevanju omenjene problematike. Naj končam z besedami Branke Magaš: knjiga vsaj v določenem smislu pokaže, da ni mogoče razumeti neke države "brez ustreznega poznavanja družbene in politične zgodovine njenih žensk".

Alojzija ŽIDAN

Marko Ferjan

Organizacija izobraževanja

Založba Moderna organizacija, Kranj 1999, str. 197, skripta

Vse več je publikacij, ki jih avtorji posvečajo razmišljanju o tako zanimivem ter dinamičnem družbenem pojavu kot je prav izobraževanje. številni izobraževalni teoretiki sodijo, da je danes izobraževanje ujeta v zanke globalizacije, saj prav globalizacijski procesi dajejo izobraževanju drugačno podobo. Od izobraževanja zahtevajo vse bolj učinkovito odzivanje na vedno hitrejše ter dramatične družbene spremembe. Upravičeno se zastavlja vprašanje, kako danes izobraževanje organizirati, da bo le to imelo kar najbolj kakovostne praktične učinke. Prav o slednjem razmišlja dr. Marko Ferjan v delu z naslovom "Organizacija izobraževanja", ki ga je v letu 1999 izdal pri založbi Moderna organizacija v Kranju.

Omenjeno delo prinaša bralcu številne koristi, saj obogati s pedagoško, andragoško, didaktično in sploh družboslovno terminologijo. Bralca vpeljuje v svet uporabe sodobne izobraževalne terminologije kot npr.

sodobna izobraževalna politika, izobraževalna kvaliteta, učeča se organizacija, vseživljenjsko učenje, management v izobraževanju, sodobno ugotavljanje izobraževalnih potreb, izobraževalna evalvacija, komunikacija v izobraževanju itd.

Delo bralca seznanja z veliko različnih vsebin, opozorim pa naj le na nekatere, morabit najbolj aktualne.

Avtor si zastavlja vprašanje, zakaj se je danes tako nujno izobraževati in odgovarja, da zaradi zelo številnih vzrokov, od pojava neverjetnih sprememb, ostre konkurence in želje po večji kakovosti življenja ter boljši izobrazbi itd.

Razvoj našega izobraževalno-edukativnega sistema moramo gledati v kontekstu razvoja evropsko izobraževalno - edukativnih sistemov. Izobraževalno-edukativni sistemi številnih evropskih držav so in niso medsebojno primerljivi. Primerjati jih je mogoče v postavljanju njihovih ciljev, v trajanju izobraževanja, v možnostih prehodov v različne smeri izobraževanja, šolskem koledarju, v tedenskih obremenitvah udeležencev in tako dalje. Med njimi pa ni mogoča primerjava zaradi njihovih razlik v tradiciji in izobraževalnih politikah.

Vsem različnim evropskim izobraževalno-edukativnim sistemom pa je vendarle skupno to, da postavljajo osnovno šolo za človeka kot obvezno, nujno, primarno.

V večini držav evropske skupnosti sta danes na izobraževalnem področju prisotni dve bistveni značilnosti, decentralizacija sistema javnega šolstva ter večanje socialne participacije na šolskem področju. O šolstvu se odloča na različnih ravneh, a tudi vse več dejavnikov: učenci, učitelji, starši, delodajalci, različni socialni partnerji itd.

Načrtovanje izobraževanja, ki je tako zelo pomembno za krepitev demokratičnih družb, pa nikoli ne predstavlja lahkega opravila. Dolgoročne izobraževalne napovedi so zelo težavne zaradi naglih sprememb na mednarodnem trgu dela. V tujini sodelujejo pri načrtovanju izobraževanja sveti, komisije, raziskovalni inštituti, univerze, fundacije, socialni partnerji, posamezni strokovnjaki itd., saj so zmotne izobraževalne napovedi lahko zelo nevarne.

Za človekovo vključitev (tudi) v izobraževalni proces pa je potrebna motivacija. Avtor v delu prikazuje zelo različne motivacijske teorije. Vsaka od njih drugače odgovarja na pomembno vprašanje, kaj človeka žene, motivira?

Vedno mora biti izobraževalni proces organiziran ter izvajan tako, da s svojo dinamičnostjo zagotavlja relativno trajnost motivacije. Ustvarjalni motivacijski pristop zahteva obvladovanje psihologije "vzgojnega kontakta".

Dosegati kvaliteto v izobraževanju ni lahkotno opravilo. "Kvaliteta pomeni skladnost s potrebami in pričakovanji" (Ferjan 1999, 140). "Kvaliteto v izobraževalni dejavnosti je težko natančno opredeliti, zato judje pojem "kvaliteta" v zvezi z izobraževanjem in izobraževalnimi dejavnostmi pojmujejo najrazličnejše, lahko celo na nasprotnoče si načine" (ibid: 141).

Izobraževanje ni nikoli namenjeno samemu sebi. Potek izobraževalnega procesa je tudi potrebno znati opazovati in si o njem, zaradi možnega izboljšanja, še bolj kakovostnega dela, pridobivati povratno informacijo. Ne glede na to, ali je opazovanje poteka izobraževalnega procesa naključno ali sistematično, vedno mora biti izvajano profesionalno in natančno.

V današnjem dinamičnem življenju je zelo pomembna posameznikova uporaba tako imenovane ABC LOGIKE. Tudi na izobraževalnem področju. Se pravi, razvrščanje najpomembnejših opravil v skupino A, manj

pomembnih v skupino B in tako dalje. Posameznika takšna logika navaja k racionalni izbiri delovnega časa.

Uporaba takšne logike se mi zdi osebno še posebej pomembna v učeči se družbi. In takšna družba naj bi postala tudi naša, se pravi, razvijalka učeče se kulture. Njeni tvorci naj bi bili učeči se posamezniki, delujoči v učečih se organizacijah. "Učeča se organizacija je organizacija, ki je sposobna se prilagajati naglim spremembam v okolju" (ibid.: 184). To potrjuje, da se avtor v svojem delu zadržuje pri obravnavi izrazito sodobnih izobraževalnih tematik kot so učeča se organizacija, management v izobraževanju, tuji izobraževalni trendi itd.

Dobra organizacija predstavlja vselej zelo zahtevno opravilo, zato je tudi pomembno pridobiti si čim bolj kakovostne informacije. In delo, ki ga predstavljamo, jih vsebuje, zato je tudi lahko zanimivo zelo različnim strokovnjakom: kadrovikom (za možno kakovostnejše izvajanje kadriranja); andragogom (za možno vzpostavljanje kakovostnejšega andragoškega kontakta); pedagogom (za možno uresničevanje kakovostnejših pedagoških delovnih prijemov); pravnikom (za možno spoznavanje pravne ureditve izobraževanja); družboslovcem (za možno čim bolj celovito spoznavanje izobraževanja kot družbenega pojavnosti).

Skratka prav vsem, ki jih izobraževanje zanima. In nas družboslovce bo še zlasti v družbi tretjega tisočletja izobraževanje moralo zanimati.